

Inleiding.

Verreweg de meeste vergiftigingen worden veroorzaakt door medicijnen en huishoudelijke producten. Bij jonge kinderen is er zelfs in ca. 40% van de gevallen sprake van een medicijnvergiftiging, meestal door het innemen van vrij verkrijgbare geneesmiddelen (fluortabletten, pijnstillers) of ‘de pil’. Het bewaren op een voor kinderen onbereikbare plaats en het gebruik van kinderveilige verpakkingen staat dus voorop. Een ander aspect van vergiftiging is het langdurig gebruik van medicijnen in een te hoge dosering en het onvoldoende opmerken of negeren van bijwerkingen. Deze vorm komt vooral bij ouderen voor. Een goede screening van de medicatie en controle door artsen en apotheker is hierbij van groot belang.

Acute vergiftiging.

Onder de term ‘vergiftiging’ verstaat men meestal een ‘acute’ vergiftiging, wanneer de vergiftigingsverschijnselen optreden na één hoge dosis van een of meer stoffen. De stoffen hoeven op zich zelf niet giftig te zijn om een vergiftiging te veroorzaken. Het is de dosis die er toe doet. Onder vergiften verstaat men dus stoffen die in een lage dosering ernstige verschijnselen veroorzaken. Keukenzout of coffeïne kunnen echter in een hoge dosering ook een acute vergiftiging veroorzaken.

Chronische vergiftiging.

Minder bekend is de chronische vergiftiging veroorzaakt door lang werkende geneesmiddelen die zich in het lichaam ophopen. Middelen met een lange werkingsduur (1 dag of langer) kunnen in het lichaam ‘stapelen’ en op termijn problemen veroorzaken welke langzaam ontstaan en soms lastig te herkennen zijn. Algemene verschijnselen zijn moeheid, misselijkheid en duizeligheid, hartkloppingen en diarree. De medicatie moet in zulke gevallen nauwkeurig bepaald worden, soms moet de patiënt zelfs aan de hand van bloedspiegelbepalingen worden ingesteld (bijvoorbeeld bij epilepsiepatiënten). Van invloed is niet alleen de dosering en werkingsduur van het geneesmiddel, maar ook factoren als nier- en leverfunctie (ouderen!) of versnelde opname door bijvoorbeeld alcohol. ok grapefruitsap heeft bij sommige medicijnen een verhoogde opname uit de darm tot gevolg waardoor een overdosering kan optreden.

Wat te doen bij vergiftiging.

- Waarschuw altijd een arts!
Het is raadzaam de verpakking, de plant of het braaksel mee te nemen. Bij huid en/of oogcontact met schadelijke stoffen, altijd langdurig spoelen met stromend water.
- Spoel bij huid- of oogcontact met een gevaarlijke stof altijd langdurig met water.
- Reageer snel.
- Raadpleeg de gifwijzer, een handig overzicht met per vergiftiging een advies.
- Middelen om in huis te hebben, ‘voor het geval dat’: norit, azijn, ammonia, een snelwerkend laxermiddel (bijvoorbeeld natriumsulfaat).

De meest voorkomende vergiftigingen bij kinderen.

- Kalmeringsmiddelen.
- Hart- en bloedvatenmiddelen.
- Schoonmaakmiddelen op petroleumbasis (terpentine, wasbenzine).
- Alcohol, niet voor consumptie.
- Sigaretten(peuk).
- Vitaminen A/AD/D.
- Chloorwater.
- Rattenverdelger.
- Fluortabletten.
- Pijnstillers.

Zie ook.

- EHBO (factsheet g1).

Gifwijzer.

Hieronder staat beschreven wat de cijfers betekenen die achter de stoffen in de lijst staan.

1. Niet laten braken.

Bij braken moet de ingeslikte stof immers nogmaals door de slokdarm, wat schadelijk is bij agressieve of bijtende stoffen. Bovendien bestaat het risico dat de stof in de longen terecht komt. Bij twijfel over welke stof er ingeslikt is nooit laten braken!

2. Water laten drinken.

Een glaasje en geen melk. Bij bewusteloosheid NOOIT laten drinken.

3. Wel laten braken.

De huid prikkelen met de vinger of stompe kant van de lepel. Het kind eventueel over de knie leggen, let op dat het braaksel niet in de longen komt. Bij bewusteloosheid of krampen nooit laten braken.

4. Norit toedienen.

Met bijvoorbeeld een glas water of limonade, geen koolzuurhoudende drank.

5. Koffieroom of klontje boter geven.

Hierdoor wordt schuimvorming voorkomen.

6. Vloeibare paraffine laten drinken.

1 à 2 eetlepels.

7. Azijn op de steekplaats.

Bij een wespensteek ammonia (10%). Bij een bijensteek snel, binnen 2 minuten, de angel verwijderen zonder op het gifzakje te drukken, bijvoorbeeld door met de nagel te krabben.

A		C		G	
Aanmaakblokjes	2-3-4	Carbolineum	1-2	Gatenplant	2-3-4
Aardappelkiemremmers	2-3-4	Castrix	1-2	Gelderseroos	2-3-4
Aaronskelk	2-3-4	Caustic soda	1-2	Gevlekte sheerling	2-3-4
Abdijsiroop	2-3-4	Chefarine vier	2-3-4	Glifanane	2-3-4
Accuzuur	1-2	Chemisch toilet	1-2	Glorix	1-2
Aceton	2-3-4	Chloorwater	1-2	Gootsteenontstoppers	1-2
Aceton	2-3-4	Christoffelkruid	2-3-4	Gouden regen	2-3-4
Aftershave(lotion)	2-3	Christusdoorn	2-3-4	Gramoxone	2-3-4
Afvoertstoppers	1-2	Chroomreinigers	1-6	H	
Afwasmiddel (hand)	1-5	Citrone (citronella) olie	1-6	Haarbleekmiddelen	1-2
Afwasmiddel (machine)	1-2	Citrosan	2-3-4	Haarlotionen	2-3
Aglukon plantenmest	2-3-4	Cocaïne	2-3-4	Haarontkrullers	1-2
Aglukon plantenpijl	2-3-4	Cotoneaster	2-3-4	Halamid	1-2
Alcohol	2-3	Crimidine	2-3-4	Hart- en bloedvatenmiddelen	2-3-4
Allesreinigers	1-2	Cyclamen	2-3-4	Hash	2-3-4
Ammoniak	1-2	D		Heggerank	2-3-4
Anti conceptiepil	2-3	Dettol	1-2	Herfsttijloos	2-3-4
Anti spruitmiddelen	2-3-4	Dieffenbachia soorten	1-2	Heroïne	2-3-4
Anti stipmiddelen (vissen)	2-3-4	Dieselolie	1-6	Hoestmiddelen	2-3-4
Antivries	2-3-4	Doornappel	2-3-4	Hondenband (vlooiën)	2-3
Aspirine	2-3-4	Douchebad	1-5	Hoofdpijnpoeders	2-3-4
Aspro	2-3-4	Dulcolax	2-3-4	Hortensia	2-3-4
Azalea	2-3-4	Dwergmispel	2-3-4	Huidlotionen	3
Azijn	1-2	E		Huisbrandolie	1-6
B		Eau de cologne	2-3	Hulst	2-3-4
Benzine	1-6	Eau de toilette		I	
Berberis	2-3-4	Edelolie	1-6	Inkten	2-3-4
Bestrijdingsmiddelen	2-3-4	Esbieth blokjes	2-3-4	Insectenbeten	7
Bitterzoet	2-3-4	Eucalyptusolie	1-6	Insekticiden	2-3-4
Bleekwater	1-2	Euphorbia soorten	2-3-4	Inweekmiddelen	2-3-4
Boorwater	2-3-4	F		J	
Brandspiritus	2-3	Famelsiroop	2-3-4	Japanse kwee	2-3-4
Brandstofblokjes	2-3-4	Finimal preparaten	2-3-4	Jodium	1-2
Brasso koperpoets	1-6	Fluortabletten	2-3		
Bromural	2-3-4	(hierna wel melk geven)			
Buckley hoestsiroop	2-3-4	Formaldehyde	1-2		
Bijensteek	7	Foto ontwikkelaars	1-2		

K				O				T	
Kalmeringsmiddelen	2-3-4	Oleander	2-3-4	Tabak	2-3-4				
(Librium, Seresta, Valium)		Ontkalkers	1-2	Tapijtreinigers	1-5				
Kamerplantenmest (vast)	2-3-4	Ontkrullers	1-2	Taxus	2-3-4				
Kamerplantenmest (vloeibaar)	1-2	Ontroesters (textiel)	1-2	Teakolie	1-6				
Kamperfoelie	2-3-4	OntvlekkingsmiddelX10	1-6	Tectyleermiddelen	1-6				
Kardinaalsmuts	2-3-4	Ontwikkelaars (foto)	1-2	Terpentine	1-6				
Karmozijnbes	2-3-4	Oranje boompje	2-3-4	Terpetijn	1-6				
Kattenband (vlooiën)	2-3	Otrivin	2-3-4	Tetrachloorkoolstof	2-3-4				
Kerstroos	2-3-4	Ovenreinigers	1-2	Textielwasmiddelen	1-2				
Kerstster	2-3-4	Oxaalzuur	1-2	Thermometer (kwik)	2-3				
Ketelsteenoplossers	1-2	P		Thinner	1-6				
Kiemremmers	2-3-4	Paracetamol preparaten	2-3	Tipp-ex (vloeibaar)	3-4				
Koelbox vloeistof	2-3	Parathion	2-3-4	Tri	2-3-4				
Koperpoets	1-6	Paraquat (grammoxome)	2-3	Toiletblokken	2-3				
Kunstgebitreinigers	1-2	Parfums	2-3	Toiletreinigers	1-2				
Kwastontharders	2-3-4	Parketvloereinigers	1-6	Toiletverfrissers	2-3-4				
kwastreinigers	1-6	Pekelharing (lotion)	2-3	V					
Kwik (thermometer)	2-3	Peperboompje	2-3-4	Vaatwasmiddel (hand)	1-5				
L		Permanentvloeistoffen	1-2	Vaatwasmiddel (machine)	1-2				
Lakken	1-6	Petroleum	1-6	Venijnboom	2-3-4				
Lampolie	1-6	Peut	1-6	Verf	1-6				
Laxeermiddelen	2-3	Philodendron	2-3-4	Verfverduuners	1-6				
Lelietje van dalen	2-3-4	de Pil	2-3	Verharders (verf,plastic)	1-2				
Librium	2-3-4	Plantenmest (vast)	2-3-4	Vim	1-6				
Liguster	2-3-4	Plantenmest (vloeibaar)	1-2	Vingerhoedskruid	2-3-4				
Luchtverfrissers	2-3-4	Plaspillen	2-3	Vitamine A,AD,D	2-3				
Luciferkoppen	2-3-4	Pokon (vast)	2-3-4	VlekkenverwijderaarsX10	1-6				
Lyoform	1-2	Pokon (vloeibaar)	1-2	Vlooiënband	2-3				
Lysol	1-2	Pijnstillers	2-3-4	Voorwasmiddelen	1-2				
M		R		W					
Mahoniabessen	2-3-4	Rattenverdelgers	2-3-4	Wasbenzine	1-6				
Maretak	2-3-4	Rhododendron	2-3-4	Wasmiddelen (textiel)	1-2				
Mercurochroom	2-3-4	Ruitenreinigers	1-2	Wasverzachtters	1-2				
Metablokjes	2-3-4	S		Waterscheerling	2-3-4				
Meubelolie	2-3-4	Salomonszegel	2-3-4	WC reinigers	1-2				
Melkbussenreinigers	1-2	Sapofom	1-2	WC eend	1-2				
Mierenlokdoos	2-3	Scheerling	2-3-4	WC blokken	2-3				
Mierenzuur	1-2	Schoonmaakazijn	1-2	Wespensteek	7				
Modelbouwlijm	1-6	Schuimbaden	1-5	White Spirit	1-6				
Mogadon	2-3-4	Schuurmiddelen (vloeibaar)	1-2	Wolfkers	2-3-4				
Mollengif	2-3-4	Schuurpoeders	1-2	Wonderolie	2-3-4				
Monnikskap	2-3-4	Seresta	2-3-4	Wonderoliebonen	2-3-4				
Mosdoder	2-3-4	Shag	2-3-4	X					
Motorolie	1-6	Shampoo	1-5	Xyleen	1-6				
Mottenballen	2-3-4	Sierpeper	2-3-4	X10	1-6				
Muggenolie	1-6	Sigaren (o.a.peuk)	2-3-4	IJ					
Muggenstift	2-3	Sigaretten	2-3-4	IJsazijn	1-2				
Muizentarwe	2-3-4	Sinaspril	2-3-4	IJzerpreparaten	2-3-4				
N		Slaapmiddelen	2-3-4	Z					
Nachtschade (zwart)	2-3-4	Slakkenverdelgers	2-3-4	Zevenboom	2-3-4				
Nagellak	2-3-4	Sneeuwbes	2-3-4	Zilverpoets	1-2				
Nagellak removers	2-3-4	Soda	1-2	Zoutzuur	1-2				
Nasivin	2-3-4	Soldeervloeistoffen	1-2	Zuren	1-2				
Natronloog	1-2	Spiritus (brand)	2-3	Zuurbaden (foto)	1-2				
Natterman hoestmiddelen	2-3-4	Staalpillen	2-3-4	Zuurbes	2-3-4				
Neusdruppels	2-3-4			Zwarte Nachtschade	2-3-4				
Nootmuskaat	2-3-4			Zwavelzuur	1-2				
				Zymafluor	2-3				